

CAN Rapport 127

CANs rapporteringssystem om droger (CRD)

Tendenser andra halvåret 2010

Siri Nyström (red)

CAN – en kunskapsbank i drogfrågor

CANs främsta uppgift är att tillhandahålla kunskap om alkohol, narkotika och andra droger. Detta görs bland annat genom biblioteket, trycksaker av olika slag, webbsidor, seminarier, kurser och konferenser.

CAN följer drogutvecklingen

CAN följer utvecklingen av bruk och missbruk av alkohol, narkotika och andra droger. CAN samlar in och sammanställer resultat från undersökningar, statistik och andra data, gör egna undersökningar och utredningar eller ger forskare i uppdrag att göra det.

© Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
1:a upplagan, 1:a tryckningen (1–220)
Omslag: Löwenberg Media
ISSN 0283-1198
ISBN 978-91-7278-230-3 (tryck)
URN:NBN:se:can-2011-1 (pdf)

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Klara Norra Kyrkogata 34, Box 70412, 107 25 Stockholm

Tel: 08-412 46 00, fax: 08-10 46 41

E-post: can@can.se, hemsida: www.can.se

CANs rapporteringssystem om droger (CRD)

Tendenser andra halvåret 2010

Siri Nyström (red)

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Rapport nr 127

Stockholm, 2011

Förord

Sedan 1985 har CAN samlat in data om förändringar i missbrukssituationen. Det gjordes inledningsvis två gånger om året via rapportörer i ett 20-tal kommuner. År 2000 kompletterades urvalet och rapportörer tillkom inom alla länspolismyndigheter.

I sin roll som ansvarig myndighet för kontakterna med flera europeiska samarbetsorgan i narkotikafrågor har Statens folkhälsoinstitut behov av tidig information om nya preparat och nya trender i drogutvecklingen. Under många år har därför CAN och institutet gemensamt utvecklat CRD (CANs rapporteringssystem om droger).

Under 2007 såg vi över CRD för att dels göra det mer lätthanterligt och dels få mer kompetenta tolkningar av insamlade data. Detta resulterade i att undersökningen begränsades till de 15 största kommunerna. För att få mer kvalificerade kommentarer började CAN samarbeta med en kontaktperson i varje kommun.

Utöver de 15 största kommunerna deltar, liksom tidigare, en representant från vardera länspolismyndighet. Informationen från dessa begränsas till data om narkotikapriser och nya preparat.

Föreliggande rapport avser drogsituationen andra halvåret 2010.

Under de 25 åren som CRD har genomförts har systemet ändrat karaktär ett antal gånger för att anpassas till nya förutsättningar. Under flera år var CRD ett viktigt instrument för att följa tillgången på nya narkotikapreparat, vilket varit till nytta i Statens folkhälsoinstituts arbete med att utarbeta underlag för klassificeringen av nya narkotikapreparat. Förutsättningarna för institutets förberedande klassificeringsarbete ändras dock påtagligt 1 april då institutet får lagliga möjligheter att göra provköp via Internet. Detta, tillsammans med att andra myndigheters möjligheter att ge underlag till institutet har utvecklats, har gjort att CRD-data inte längre är lika betydelsefulla som tidigare. Detta har bidragit till att CAN, i samråd med Statens folkhälsoinstitut, har beslutat att lägga ner kommundelen av CRD. Vi kommer dock att fortsätta den del som berör länspolismyndigheterna för att i första hand samla in data om narkotikapriser.

Detta är således den sista CRD-rapporten i nuvarande form. Vi tackar alla rapportörer som bidragit med data till såväl denna som tidigare rapporter. Vi vill dessutom rikta ett speciellt tack till våra kommunala kontaktpersoner, som hjälpt oss med att uppdatera rapportörslistan, underlättat datainsamlingen och skrivit de lokala summeringarna.

Stockholm i februari 2011

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Björn Hibell
Direktör

Innehåll

Inledning	7
Genomförande	7
Tolkningsproblem	8
Rapporter från Sveriges 15 största kommuner	9
Borås	9
Gävle	11
Göteborg	13
Helsingborg	13
Linköping	16
Lund	18
Malmö	20
Norrköping	22
Stockholm	24
Sundsvall	26
Umeå	27
Uppsala	28
Västerås	29
Örebro	30
Sammanställning av samtliga 15 kommuner	31
Nya droger	34
Sammanfattande kommentarer	36
Källor	37
Bilaga 1: Klassificering av hälsofarlig vara och Klassificering av narkotika	38
Bilaga 2: Narkotikaklassade läkemedel	39

Inledning

År 1985 fick CAN regeringens uppdrag att följa drogutvecklingen i landet. I uppdraget ingick bland annat att utveckla ett regionalt rapporteringssystem. Målsättningen var att genom rapportörer i ett antal kommuner få en snabbare indikation på förändringar i missbrukssituationen än vad officiell statistik kan ge.

Efter ett beslut fattat av EU 1997 om en gemensam agenda för informationsutbyte, riskutvärdering och kontroll över nya syntetiska droger (Joint Action on the information exchange, risk assessment and the control of new synthetic drugs) ålades samtliga medlemsstater att utveckla ett rapporteringssystem för tidig upptäckt av nya syntetiska droger, ett så kallat Early Warning System. År 2005 inkluderades samtliga psykoaktiva droger i denna agenda. För att tillmötesgå detta ombildades CANs rapporteringssystem våren 2000 i samarbete med Statens folkhälsoinstitut.

Syftet med CANs rapporteringssystem om droger (CRD) är att tidigt upptäcka nya preparat och nya sätt att använda befintliga preparat samt att belysa var i landet och i vilka grupper som det sker förändringar i droganvändningen. Inom ramen för CRD-systemet samlas även narkotikapriser in från länspolismyndigheterna för att möjliggöra en uppföljning av prisutvecklingen på narkotika. Narkotikaprisutvecklingen ingår som en del i en separat rapport, senast utgivna är *Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988-2009*. En analys av priser och beslag¹.

Genomförande

Undersökningen består av två olika datainsamlingar; en till rapportörer i Sveriges 15 största kommuner och en till landets 21 länspolismyndigheter.

Uppgifterna från kommunerna samlas in genom att ett antal rapportörer besvarar en enkät som berör eventuella förändringar i användningen och tillgången av olika preparat under en sexmånadersperiod. Dessutom innefattar enkäten öppna frågor om eventuella förändringar i grupper som använder droger, förändringar i missbruksmönster samt en fråga om några nya droger förekommit. Rapportörerna uppmanas att endast lämna uppgifter utifrån kunskaper de fått genom sitt arbete på orten eller i regionen.

Datainsamlingen i kommunerna genomförs som en webbenkät och samlades in under perioden sjätte december till 19 januari. Två rapportörer fick efter önskemål enkäten per post. Svaren skulle sändas till CAN senast två veckor efter utskick och därefter skickades en påminnelse ut per e-post och i de kommuner där svarsfrekvensen var ovanligt låg kontaktades även de lokala kontaktpersonerna för att uppmana uppgiftslämnarna att besvara enkäten.

Totalt skickades 140 enkäter ut till uppgiftslämnare i de 15 kommunerna. Två personer togs i efterhand bort från urvalet då den ena var tjänstledig och den andra inte borde varit inkluderad i insamlingen.

109 av 138 enkäter besvarades, vilket gav en svarsprocent på 79 procent. Anledningen till bortfallet på 31 rapportörer berodde bland annat på att rapportörerna ansåg sig ha bristande informationsunderlag för att fylla i enkäten vid tillfället, för hög arbetsbelastning och tidsbrist.

När datainsamlingen avslutades skickades svaren till kontaktpersonen för respektive kommun som underlag till kommunsammanställningarna.

Datainsamlingen från landets länspolismyndigheter sker genom en enkät som endast innehåller frågor om narkotikapriser och nya droger. Även detta är en webbenkät men fem stycken fick på begäran en-

¹ Guttormsson U (2010).

käten per post. Frågeformulären skickades ut den 8 december och 20 av 21 uppgiftslämnare besvarade enkäten. Den uppgiftslämnare som inte besvarade enkäten var tjänstledig och ingen ersättare till enkäten gick att hitta med kort varsel.

Tolkningsproblem

En sammanvägning av bedömningar som gäller förändringar i missbruk och tillgång av olika preparat kan vara problematisk på grund av hur uppgiftslämnarna skiljer sig åt i sina bedömningar. Två aspekter av denna problematik som är viktiga att ta upp är vad för sorts verksamhet som uppgiftslämnarna gör sin bedömning utifrån och vad de grundar sina upplevelser av en ökning respektive minskning på.

Det först nämnda tolkningsproblemet beror på att olika uppgiftslämnare i en kommun täcker olika delar av kommunens verksamhet. En uppgiftslämnare kan tänkas göra en bedömning utgående från läget i ett begränsat område, till exempel klienter inom en frivilligorganisation, ett socialdistrikt eller en grupp dömda till skyddstillsyn att jämföras med andra som bedömt ett mer omfattande område på orten.

Ett annat tolkningsproblem som uppstår är hur själva uppgiftslämnarna upplever en ökning eller minskning av missbruket. Vid tolkningen av svaren är det därför viktigt att hålla i minnet att frågorna är formulerade för att belysa förändringar och inte omfattning av missbruket. För en kommun där ett preparat knappt förekommit tidigare kan en ökning från en till sex missbrukare upplevas som stor, medan en ökning av antalet missbrukare av ett vanligare preparat från 100 till 120 inte upplevs som lika stor. Svaret oförändrat0 kan betyda att det varit en ökning fram till förra mätningen och att missbruket legat kvar på samma höga nivå sedan dess. Det kan även betyda att det var en minskning i förra undersökningen och att situationen på så vis är oförändrad. Undersökningen syftar således inte till att mäta nivån på missbruket och inte heller utvecklingen över tid utan endast förändringen i drogsituationen från ett halvår till ett annat.

När det gäller redovisade förändringar föreligger sannolikt en risk för överrapportering av ökningar. Ett skäl är att det sannolikt är mer påtagligt när ett ovanligt preparat blir vanligare än när ett mer frekvent preparat börjar användas i mindre omfattning. Ett annat skäl är att det ibland kan vara svårt att anpassa bedömningen till just de sex månader som undersökningen avser. Ytterligare en aspekt är påståenden och rykten om missbruk som media ofta behandlar i termer av ökningar och risken att uppgiftslämnare påverkats av detta i sina svar för den aktuella perioden.

CRD ska ses som ett komplement till andra informationskällor, t ex regionala och nationella kartläggningar, de reguljära skolundersökningarna, andra drogvaneundersökningar samt statistik från polis, tull och övrigt rättsväsende. Eftersom data samlas in var sjätte månad från personer och institutioner som har stora kontaktytor, bör dock möjligheten att hitta tidiga indikationer på förändrade missbruksmönster eller nya preparat vara god.

Rapporter från Sveriges 15 största kommuner

De lokala rapporterna som följer är skrivna av CRDs lokala kontaktpersoner med lokalkännedom i varje kommun och är sammanställningar som gjorts utifrån materialet som samlats in från de 109 uppgiftslämnarna.

Under rubrikerna *Användningen* och *Tillgången* beskrivs förändringen i drogsituationen i den aktuella kommunen vad gäller antalet personer som använder olika typer av droger och tillgången på dessa. *Förändring av missbruket i vissa grupper* berör förändring som skett i missbruket inom olika grupper i samhället, såsom i olika ålders-, etniska, sociala grupper eller i könsfördelningen. *Förändringar i missbruksmönstret* behandlar följaktligen förändring i kombinationen av droger som missbrukas eller förändrat intagningssätt av en viss drog. Under de två följande rubrikerna sammanställs uppgifter om *Nya droger* och *Förändrat arbete med narkotika*. *Övriga kommentarer från uppgiftslämnare* innefattar uppgifter som kommit in från uppgiftslämnarna som anses viktiga att ta med i rapporten men som inte passar in under övriga rubriker. Slutligen har den lokala kontaktpersonen möjlighet att ge *sammanfattande kommentarer* kring drogsituationen i kommunen, lyfta fram någon aspekt i den lokala rapporten och/eller ge reflektioner kring detta halvårs rapportering.

Borås

Åsa Skytt

Antal utskickade enkäter: 4

Antal besvarade enkäter: 3

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Samtliga respondenter har uppgett en ökning av cannabis. Vidare har en av tre respondenter uppgett en ökning av tillfälligt narkotikabruk, kat och anabola steroider.

En respondent har uppgett att bruket av ecstasy har minskat och en annan att bruket av GHB har minskat.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

Tillgången har enligt samtliga respondenter ökat avseende marijuana och två har även uppgett att tillgången av hasch har ökat. En av respondenterna har uppgett att tillgången av kat och anabola steroider har ökat.

Tillgången av GHB har minskat enligt en respondent.

Förändring av missbruk i vissa grupper

Cedern, som är en öppenvårdsmottagning för unga missbrukare, menar att cannabismissbruket har ökat markant i gruppen unga, företrädesvis killar, mellan 16 till 20 år.

Polisens gatulangningsgrupp uppger att en stor inflyttning av somalier har bidragit till ett ökat missbruk av kat.

Förändringar i missbruksmönstret

Ingen av respondenterna har angett någon förändring i missbruksmönstret.

Nya droger

Inga nya droger har rapporterats.

Förändrat arbete med narkotika

På grund av ökningen av cannabissmissbruket hos unga har en omprioritering av Cederns resurser gjorts till fördel för gruppen unga mellan 16 i 20 år, medan arbetet riktat till gruppen över 20 har minskat.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Det ökande cannabissmissbruket bland unga är mycket oroväckande för såväl personal inom socialtjänsten som hos polisen. CANs drogvaneundersökning som genomfördes 2010 i åk 9 visar på ett minskat alkoholbruk hos ungdomar men en ökning av narkotikamissbruk, främst cannabis. Även andelen ungdomar som provat vattenpipa, med eller utan nikotin, är oroväckande stor.

Gävle

Johnny Gustafsson

Antal utskickade enkäter: 6

Antal besvarade enkäter: 6

Förändring i användning av alkohol och narkotika

De flesta uppgiftslämnarna uppger att missbruket av alkohol bland ungdomar inte har förändrats medan en uppgiftslämnare uppger att det har ökat. Två uppgiftslämnare uppger att ungdomar under 19 år som regelbundet berusar sig har ökat.

En uppgiftslämnare (polisen) uppger att det tunga missbruket av narkotika har ökat medan en uppgiftslämnare uppger att det regelbundna narkotikamissbruket har ökat. Två uppgiftslämnare uppger att tillfälligt narkotikamissbruk har ökat.

Två uppgiftslämnare uppger att man kan se en ökning av cannabis. En uppgiftslämnare uppger att de som röker heroin samt använder Kat har ökat. En uppgiftslämnare uppger en ökning av kokain.

En uppgiftslämnare upplever en ökning av missbruk av sömnmedel/lugnande medel medan en annan upplever ökning av sniffning och anabola steroider.

I kommunens drogvaneundersökningar kan vi inte se ökningsar bland de som sniffar eller använder anabola steroider.

Två uppgiftslämnare uppger att en ny generation av Spice har ökat bland ungdomar. En annan säger att man kan se en ökning av Subutex.

Gävle kommun gör drogvaneundersökningar (CAN) vart tredje år i årskurs nio samt årskurs två på gymnasiet. Den senaste undersökningen i gymnasiet 2010 visar att det är fler pojkar än tidigare som inte har druckit alkohol men de som dricker bland pojkar och flickor dricker mycket när dom dricker.

Vi kan se en kraftig ökning av pojkar som testat narkotika (27,5%), även en liten ökning bland flickor. Det preparat som de uppger att de använder är framförallt hasch.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

En uppgiftslämnare uppger att tillgången på smuggelsprit har ökat medan övriga inte kan se någon förändring.

En uppgiftslämnare kan se en ökning av brunt heroin och Kat medan en annan uppger en ökning av bensodiazepiner (illegala).

En uppgiftslämnare uppger en minskning av anabola steroider.

Förändring av missbruk i vissa grupper

Uppgiftslämnaren från kommunens öppenvårdsmottagning för ungdomar uppger att narkotikadebuten för ungdomar som söker till mottagningen sjunker. Detta kan bero på att de som kommer till mottagningen är den grupp som provar narkotika tidigt. På kommunens drogvaneundersökningar kan vi inte se att debutåldern sjunker.

Uppgiftslämnaren från Föräldraföreningen mot narkotika (FMN) kan se att det är fler föräldrar som söker kontakt med föreningen där deras döttrar använder narkotika.

En uppgiftslämnare uppger att de kan se att ungdomar som missbrukar alkohol blir yngre samt att flickor dricker mer och oftare. Kommunens drogvaneundersökningar visar att flickor dricker mer och oftare men vi kan inte se att debutåldern för ungdomar (14 år) sjunker.

En uppgiftslämnare från Gävle beroendemottagning uppger att antalet personer över 65 år som söker till mottagningen med alkoholproblem ökar.

Förändringar i missbruksmönstret

Ingen uppgiftslämnare uppger att man kan se någon förändring i missbruksmönstret för hösten 2010.

Nya droger

En uppgiftslämnare uppger Kat som ny drog, röks, och framförallt används av män från Somalia.

En uppgiftslämnare uppger Butangas, som inhaleras av en grupp flickor (15–16 år).

En uppgiftslämnare uppger Kraton, Fenezepan och Mefedron. Dessa tas oralt (munnen), kan förekomma rökning av Kraton. Gruppen som använder dessa preparat är killar under 30 år med en missbrukshistoria.

Förändrat arbete med narkotika

Polisens uppgiftslämnare uppger att gatulagningsgruppen (två poliser) under hösten 2010 har varit lediga under olika perioder och detta har inneburit att arbetet med gatulagningsverksamhet inte har fungerat. Detta blir speciellt sårbart när man är för få poliser som jobbar med denna verksamhet.

Kommunens arbete med Drogfri skola i Gävle (tidig upptäckt i gymnasiet) har startat under hösten med gott resultat. Planeringen är att denna verksamhet skall utökas till grundskolan.

Övriga kommentarer från respondenterna

En uppgiftslämnare uppger att man får in fler remisser från läkare där personer behöver hjälp med tablettnedtrappning. Uppgiftslämnaren upplever att det blivit en snävare förskrivning av narkotiska preparat.

Sammanfattade kommentarer för kommunen

Gävle kommun fortsätter att prioritera drogförebyggande arbete. Under hösten har de nya tjänsterna (sex stycken) kommit igång bra med sitt arbete. Vi har fortfarande ett problem med att ungdomspolisen är underbemannad så de kan inte vara ute på fältet och arbeta tillsammans med kommunens fältare. Vi har fortfarande bara två poliser som jobbar med gatulagning i hela Gästrikland vilket gör att de inte hinner med jobbet som de önskar. Vi för en dialog med polisen om detta för kommunen önskar att de bör vara minst 6 stycken.

Ett fortsatt bra samarbete med landstinget är viktigt för att inte olika preparat från opiatprogrammet läcker ut på marknaden. De uppgifter som kommer till oss är att läckaget inte är stort.

Göteborg

Ingen sammanställning inkom för Göteborgs kommun andra halvåret 2010.

Helsingborg

Gunilla Olsson

Antal utskickade enkäter: 8

Antal besvarade enkäter: 7

Förändring i användning av alkohol och narkotika

En ökning uppges ha skett av antalet personer som har ett regelbundet narkotikamissbruk. Uppgifterna är lämnade av de som främst arbetar riktat mot yngre målgrupper (tonåringar). Tre uppgiftslämnare bedömer även att det tunga narkotikamissbruket har ökat.

Förändringar av antal personer som sniffar, har erfarenheter av AAS och Kat är överlag inget som uppgiftslämnarna känner till, även om en uppgiftslämnare nämner att Kat ökar. Den senare uppgiften är ny i sitt slag och rapporteras från kriminalvården.

I övrigt rapporteras från tre olika uppgiftslämnare att det skett en ökning av nät drogerna, f f a spice, att det finns många som missbrukar Subutex och att Tramadol påträffats i ganska stor utsträckning hos unga mellan 16-20 år.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

Tillgången på cannabis ökar, rapporterar några av uppgiftslämnarna, framför allt de som arbetar med ungdomar. I övrigt syns inga större förändringar i tillgången på alkohol och narkotika.

Förändring av missbruk i vissa grupper

Inga förändringar av missbruket har skett i några särskilda grupper i Helsingborg enligt uppgiftslämnarna.

Förändringar i missbruksmönstret

Inga förändringar i missbruksmönstret uppges ha skett det senaste halvåret.

Nya droger

Det har inte dykt upp något nytt narkotiskt preparat eller någon annan ny drog i Helsingborg under andra halvåret 2010 enligt uppgiftslämnarna.

Förändrat arbete med narkotika

Arbetsätten har överlag inte förändrats det senaste halvåret annat än att häktet numera har ökad närvaro av en narkotikahund.

Sammanfattande kommentarer från Helsingborg

Det andra halvåret 2010 innehåller inga större förändringar i missbrukssituationen än signaler, dessvärre allvarliga, på ett möjligt ökande tungt och/eller regelbundet narkotikamissbruk.

Jönköping

Marie Gustafsson

Antal utskickade enkäter: 8

Antal besvarade enkäter: 5

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

En av fem respondenter uppger att man ser en ökning av det regelbundna narkotikamissbruket. Övriga svarar att man inte vet. Även gällande det tillfälliga narkotikamissbruket så svarar en uppgiftslämnare att man ser en ökning i användandet. En annan uppgiftslämnare svarar att man inte ser någon förändring i användandet av det tillfälliga narkotikamissbruket medan tre uppger att de inte vet. Tungt narkotikamissbruk bedöms ligga på en oförändrad nivå.

Missbruket av amfetamin och heroin bedöms vara oförändrat under den senaste 6-månadersperioden. Detta gäller injicering av amfetamin och heroin och användandet av amfetamin på annat sätt. Fyra av respondenterna anser att man inte vet. Det samma gäller för användandet av GHB och anabola steroider (AAS).

Även användandet av kokain och missbruk av alkohol samt ungdomar (<19 år) som regelbundet berusar sig uppges vara oförändrat, två av fem respondenter uppger detta.

Man ser en liten ökning i missbruket av sömnmedel/lugnande medel och sniffning. En uppgiftslämnare uppger att man ser en ökning, en uppger att ingen förändring skett och resterande har svarat att man inte vet.

Den drog som anses har ökat mest i användandet under de senaste 6 månaderna är kat och cannabis. Två av fem respondenter uppger att användandet har ökat. Övriga anser att ingen förändring skett.

En uppgiftslämnare rapporterar om att fler klienter uppger att de har testat spice.

När det gäller användandet av LSD så svarar alla fem respondenterna att man inte vet om förändring har skett de senaste 6 månaderna.

En av respondenterna uppger att de ser en minskning av användandet av ecstasy. Fyra svarar att man inte vet om någon förändring har skett.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

De droger där tillgången verkar ha ökat mest är tillgången på hasch och marijuana. Två av fem respondenter uppger att tillgången har ökat under den senaste 6-månadersperioden. Man ser en liten tillgångsökning på bensodiazepiner och brunt heroin. En respondent anser detta, resterande svarar att de inte vet. Däremot tycks ingen förändring ha skett gällande tillgången på vitt heroin.

En av fem respondenter uppger att man inte ser någon förändring i tillgången på amfetamin, kokain, kat, GHB och anabola steroider (AAS). Även där är det en respondent som bedömer detta, resterande fem har svarat att de inte vet.

Även tillgången av svartspirt (hembränt och smuggelspirt) ser ut att ligga på en oförändrad nivå. Två av fem uppgiftslämnare uppger detta.

Den enda drog där tillgången ser ut att ha minskat under de senaste 6 månaderna är tillgången på ecstasy.

Gällande LSD så går det inte att bedöma då samtliga respondenter har svarat att de inte vet.

Förändring av missbruk i vissa grupper

En uppgiftslämnare ser förändringar i vissa åldersgrupper; man ser en fortsatt ökning av cannabis/marijuanaanvändande i ungdomsgrupp opiat/opioid ometylfenidat.

Förändringar i missbruksmönstret

Inga uppgifter.

Nya droger

En uppgiftslämnare uppger följande nya droger nedan:

Cannabis 30+ i ser ut som en haschkaka. Intagningssättet är rökning. Intages av de äldre blandmissbrukarna.

Malek i ser ut som en haschkaka. Intagningssättet är rökning. Intages av äldre blandmissbrukare. Observerade effekter; mycket stark cannabissort med THC-halt på över 30.

Madagaskar i solrosaktiga, mörka frön. Intagningssättet är att man äter dem. Användargruppen är ungdomar. Observerade effekter; LSA-variant, man trippar på dem, ofta parallellt använt med cannabis.

Fenibut. Observerade effekter: överdoseras på mer än 1 gr. om Gabatrippar på det.

Metamina. Är i tablettform.

Förändrat arbete med narkotika

En uppgiftslämnare svarar att man har större beredskap avseende behandling av cannabisberoende i form av HAP.

Övriga kommentarer från respondenterna

Tre uppgiftslämnare uppger tre olika kommentarer:

Det är omöjligt att lämna information avseende förändringar i regionen då enheten inte har någon övergripande roll utan endast har uppgifter förande de personer som självmant söker hjälp på just denna enhet.

Det finns rykten om missbruk av Primperan. En del prat om Hemenevrin i vissa missbrukarkretsar.

Några kollegor har märkt en ökad användning av kat. Uppgift från en klient att tillgången på metamfetamin har ökat i Jönköping under hösten.

Linköping

Ulla Andersson

Antal utskickade enkäter: 8

Antal besvarade enkäter: 5

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Två av fem rapportörer uppger en ökning av tillfälligt narkotikamissbruk och en rapportör uppger en ökning av regelbundet narkotikamissbruk.

Den drog som uppges ha ökat mest även vid denna rapportering är cannabis, det är tre respondenter som ser denna ökning. När det gäller heroin är det två rapportörer som uppger en ökning. En respondent uppger en ökning avseende sömnmedel/lugnande medel och även en ökning av alkoholmissbruk har noterats.

När det gäller förändring i användning av övriga droger har en rapportör uppgett minskning av injicering av amfetamin och en rapportör uppger minskning av ecstasy. Övriga uppger ingen förändring av amfetamin, ecstasy, de övriga drogerna eller alkohol.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

Det rapporteras från två uppgiftslämnare om en ökning av tillgång på hasch och även att det skett en ökning av tillgången på bensodiazepiner under senaste halvåret. Brunt heroin uppger en respondent har ökat samt en ökning av Mefedron, Metedron, Butylon och Metylon.

I övrigt uppges ingen ökning av tillgång på narkotika eller alkohol eller att de inte vet.

Förändring av missbruk i vissa grupper

Samtliga uppgiftslämnare rapporterar att det inte skett några förändringar av narkotika eller alkoholmissbruket i vissa grupper i kommunen under senaste halvåret.

Förändringar i missbruksmönstret

Det rapporteras inte om något förändrat missbruksmönster.

Nya droger

Två rapportörer uppger att metylon är en ny drog i Linköping. Metylon är ett ljust pulver som intas oralt antingen i dryck eller snortas. Metylon har en centralstimulerande effekt liknande mefedron och metedron. Drogen används i samma ungdomsgrupper som tidigare använt RC-droger.

Förändrat arbete med narkotika

Det rapporteras om några förändringar av arbetssätt:

På beroendekliniken är det två medarbetare som genomgått utbildning i haschavgiftningsprogrammet.

Socialkontorets vuxengrupp har förstärkts med en tjänst i arbetet med utredning och uppföljning av insatser.

Polisen uppger att personal från gatulagningsgruppen (GLG) tas i anspråk för andra arbetsuppgifter inom organisationen vilken medför att narkotikabekämpningen på gatulagningsnivå fått en lägre prioritet.

Övriga kommentarer från respondenterna

Gruppchefen på socialkontoret uppger att eftersom de endast handlägger anmälningar samt en del ansökningar så saknar socialkontoret en heltäckande bild av hur missbruket förändras. Flertalet som sö-

ker vård för sitt missbruk vänder sig till beroendekliniken där man utreds för olika stödinsatser och även för HVB-vård.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

En iakttagelse är att det även denna gång rapporteras om en ökning bland ungdomar som använder hasch. När det gäller heroin rapporteras det om en ökning, vilket det har gjorts de senaste rapporterna. Metylon rapporteras som ny drog bland ungdomar i Linköping. Som övrig information kan nämnas att det utöver de rapporter som lämnas i samband med CRD-sammanställningen, har framkommit i några olika sammanhang, att en ökning av nätdroger ses bland ungdomar.

I denna rapportering saknas uppgifter från tre av rapportörerna vilket kan påverka möjligheten att ge en heltäckande bild av om missbruket har förändrats sedan förra rapporten skrevs. Det gäller företrädesvis uppgifter om vuxna missbrukare.

Lund

Stéfanie Feldmann-Olofsson

Antal utskickade enkäter: 5

Antal besvarade enkäter: 4

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Uppgiftslämnarnas bedömning av förändringarna när det gäller drogsituationen i Lund under perioden juli-december 2010 tyder på en mindre ökning av tillfälligt narkotikamissbruk, d v s personer som använt narkotika någon eller några gånger, en ökning av cannabisanvändning, att ungdomar under 19 år berusar sig i större utsträckning än tidigare samt att det i kommunen påträffats och beslagtogs Spice, som tidigare varit relativt okänt. Dock verkar det regelbundna tyngre narkotikamissbruket ligga på en oförändrad nivå.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

Uppgiftslämnarnas bedömning av förändringarna i tillgången på olika preparat samt illegala bensodiazepiner, anabola steroider och svartsprit i Lund under perioden juli-december 2010 visar en svag ökning av preparaten hasch, marijuana, kokain, svartsprit samt illegal Medadon och Subutex. När det gäller tillgång till illegal sprit rapporterar tillståndsenheten i kommunen att under deras spontana besök på restauranger och nationer att inget sådant påträffats. Denna uppfattning delas även av polisen. En slutsats kan vara att kronan stärkts och att det därmed blivit mindre intressant och gynnsamt att köpa alkohol t ex från Danmark.

Förändring av missbruk i vissa grupper

När det gäller förändring av missbruk i vissa grupper kan varken polisen eller kommunen se någon förändring i missbrukarnas mönster. Däremot påtalar en av uppgiftslämnarna, att han bekräftar öFort-satt experimenterande i ungdomsgruppen med nädroger.ò

Har det under andra halvåret 2010 skett förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper på din ort/i din region? Nej.

Förändringar i missbruksmönstret

Vi har inte sett någon förändring eller ökning relaterat till missbruksmönstret det senaste halvåret.

Nya droger

Spice är en önygammalò drog i Lund där vi såg en tillstymmelse till ökning under första halvan av året. Polisen välkomnar och ser fram emot nya tester som kommer att visa Spice användning även genom ett urinprov, vilket kommer att bidra till en större kunskap om hur utbredd denna drog är i Lund.

Förändrat arbete med narkotika

I augusti månad återinfördes en kommunal samordnare inom området för ANDT-frågor, efter att tjänsten varit vakant under längre tid. Denna vakans påverkar självfallet innehållet i denna rapport eftersom det inte finns någon övergripande dokumentation eller känsla för hur det senaste halvårets arbete sett ut i relation till tidigare år.

Under hösten deltog Lund, tillsammans med 9 andra kommuner i en uppmärksamman informationsinsats, ett pilotprojekt riktat mot ungdomar som ännu inte provat cannabis. Arbetet med kampanjen fortgick under hela hösten i olika skeden och utvärderingen tyder på framgångsrika och intressanta fakta. Denna kampanj fortgick under samma period som Kalifornien röstade om att legalisera och detta har säkert bidragit till att kampanjen i stort väckt mycket tankar och reflektioner i målgruppen unga. Att Lund är en liberal stad när det gäller cannabis är känt sedan länge men det som var intressant i den här kampanjen var hur attityden ändras efter det att man provat en gång. Utvärderingen visade tydligt att man blir mycket mer positiv till legalisering efter att bara ha provat en gång.

Övriga kommentarer från respondenterna

Inga övriga kommentarer lämnades in.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Baserat på uppgiftslämnarnas uppgifter samt den kännedom vi har inom kommunen så har det under perioden juli till december 2010 inte skett någon ökning eller större avvikelse när det gäller narkotika- och alkoholmissbruket i Lund.

Malmö

Anne-Lie Lindell

Antal utskickade enkäter: 8

Antal besvarade enkäter: 7

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Ingen av uppgiftslämnarna i Malmö uppger att det skett någon förändring när det gäller tungt narkotikamissbruk, vilket i huvudsak gäller även regelbundet och tillfälligt narkotikamissbruk. Där har dock en respektive två uppgiftslämnare uppgett att de sett en ökning.

Fyra uppgiftslämnare uppger att cannabis har ökat i användning och tre att missbruk av sömnmedel/lugnande medel har ökat. Utöver detta har två uppgiftslämnare sett en ökning av kokain och anabola steroider. En uppgiftslämnare uppger en ökning av injicering av amfetamin och rökning av heroin. En annan uppger ökning när det gäller missbruk av alkohol och har också tillsammans med en annan uppgiftslämnare sett en ökning gällande ungdomar under 19 år som regelbundet berusar sig. En uppgiftslämnare har sett en ökning när det gäller användande av Tramadol och en uppger att det bland cannabis förutom hasch och marijuana förekommer även skunk.

När det gäller minskning i droganvändande rapporteras GHB av en uppgiftslämnare och sniffning av lösningsmedel/bensin/butangas av en.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

En stor andel av uppgiftslämnarna uppger att de inte uppmärksammat någon förändring eller att de inte vet när det gäller tillgången på flera av preparaten.

Två uppgiftslämnare har rapporterat en ökning när det gäller hasch, kokain, anabola steroider respektive svartsprit. En av uppgiftslämnarna som rapporterat en ökning av kokain säger att det pratats mer om det samtidigt som de inte träffat någon som använder kokain mer regelbundet. Vardera en uppgiftslämnare har sett en ökning av marijuana och illegala bensodiazepiner. Den minskning i tillgång som rapporterats kommer från en uppgiftslämnare när det gäller vitt heroin, ecstasy, LSD och GHB. En uppgiftslämnare uppger en minskning av amfetamin med hänvisning till att det pratats om dålig kvalitet på amfetaminet vilket brukar vara en indikation på mindre tillgång.

Förändring av missbruk i vissa grupper

Förändringar av narkotikamissbruket för särskilda grupper har rapporterats av två uppgiftslämnare. En person uppger att när det gäller narkotikamissbruk är det mer öppet kring det hos unga vuxna, 18 +. Detta trots att allmänhet och myndighetspersoner ser dem. En uppgiftslämnare uppger att man får fler anmälningar på vuxna som nyttjar narkotika och har barn.

Det har inte rapporterats några förändringar när det gäller alkoholmissbruket hos några särskilda grupper. Precis som andra kommuner har rapporterat är det även i Malmö vanligt förekommande med ett regelbundet användande/missbruk av alkohol vanligt förekommande bland personer som har läkemedelsassisterad underhållsbehandling för heroinmissbruk. Det har dock inte skett vare sig en ökning eller minskning av detta under senaste rapporteringsperioden.

Förändringar i missbruksmönstret

En uppgiftslämnare rapporterar att det blir vanligare att injicera i ljumsken och en annan att blandmissbruket ökade ganska kraftigt och att yngre personer blandar opiater med amfetaminpreparat.

Nya droger

Ingen av uppgiftslämnarna rapporterar om nya droger.

Förändrat arbete med narkotika

Flera av uppgiftslämnarna rapporterar om förändringar i arbetet med narkotika.

Uppsökande teamet rapporterar att man haft en personalsituation med flera vikariebyten under hösten 2010 vilket påverkat det uppsökande arbetet. Man har dock till viss del varit full personalstyrka plus vikarie. Detta innebär att arbetet påverkats i både positiv och negativ riktning. Vissa perioder har bestått av mer uppsökande arbete men då bara på av teamet välkända platser med välkänd målgrupp och kontinuitet har saknats. Teamet har under hösten även haft en cannabissatsning riktad mot gymnasieskolor, med både information på vissa skolor samt med utskick av teamets "Fick-HAP" till alla gymnasieskolor i Malmö. Uppgiftslämnaren har ingen kunskap om effekten av denna satsning blir att fler söker hjälp eftersom man i samband med informationen tipsar om andra hjälpinsatser till skolungdomarna.

Avgiftningen rapporterar att slutenvårdsavgiftningen varit öppen hela sommaren 2010. Man har ett stort behov av att öka antalet platser för patienter i programmet (underhållsbehandling) som behöver avgiftning från sidomissbruk.

Det har från 2010-11-01 anställts två socialsekreterare i projektet "Offensivt arbete mot droger", som finansieras av Länsstyrelsen. De arbetar med ungdomar, 18-21 år, och deras nätverk med att ge stöd, motivation och vägledning. Projektmedel har beviljats för 1 år och man kommer att söka för ytterligare 1 år.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Malmö har sedan förra rapporteringen bytt till en mer verksamhetsnära kontaktperson och även fått några nya uppgiftslämnare, inte minst i verksamheter som riktar sig mot ungdomar och unga vuxna. Arbetet med att få fram fler lämpliga uppgiftslämnare fortsätter. Malmö har också förhoppningen att genom detta kunna arbeta för att CAN-rapporteringen ska bli ett användbart verktyg för de verksamheter som är uppgiftslämnare.

Beträffande rapporteringen kring ökning och minskning gällande användning, är det av stor vikt att betona risken med att en ökning av ovanliga preparat/missbruk kan tolkas som att de är mer förekommande än de i själva verket är. Samtidigt kan det motsatta gälla när man rapporterar minskning/ingen förändring av preparat som är mycket vanligt förekommande. Exempel på detta är ökningen av anabola steroider som i denna rapportering handlar om att den ena uppgiftslämnarens rapportering berör en specifik grupp av personer och inte en allmän ökning. När det gäller ökning av cannabis är det framför allt verksamheter som företrädesvis arbetar med ungdomar och unga vuxna som har rapporterat detta.

Norrköping

Petra Isaksson

Antal utskickade enkäter: 4

Antal besvarade enkäter: 3

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Samtliga tre uppgiftslämnare uppger att missbruk av sömnmedel/lugnande medel ökat det senaste halvåret. Två respondenter uppger att användningen av cannabis ökat och en att missbruk av alkohol ökat. Allmänt sett uppger en uppgiftslämnare ökning av det tunga narkotikamissbruket och en uppger ökning av det tillfälliga narkotikamissbruket.

Man ser en ökning av olika nätdroger och uppger:

2 DPMP; Metylon; 2;3 DCP; 4-flouramfetamin(Flefedron); Fenetylaminanaloger; MDPV, Lyrica och Flunitrazepam.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

En uppgiftslämnare uppger att tillgången på kokain i Norrköping har minskat. Under övrigt uppger en person att nätdroger ökat, bland annat Krypton. En annan uppger 2 DPMP; Metylon; 2; 3 DCP; 4 - flouramfetamin (Flefedron); Fenetylaminanaloger. MDPV.

Förändring av missbruk i vissa grupper

En respondent beskriver att narkotikamissbruket förändrats i vissa åldersgrupper, särskilt personer födda på 1970-talet; 80-talet samt i början av 90- talet som testat alla möjliga olika droger och där många har ett underliggande cannabisanvändande som man inte ser som ett missbruk.

En annan uppger ökning av vuxna alkoholmissbrukare som sökt hjälp.

Förändringar i missbruksmönstret

En uppgiftslämnare beskriver att man oftare stöter på ungdomar som använder Tramadol + alkohol för att få en särskild kick-effekt, samt även ungdomar som injicerar eller snortar MDPV.

Nya droger

MDPV uppges som en ny drog som injiceras eller snortas i åldersgruppen 18i 35.

2 DPMP är en annan drog som används i samma åldersgrupp, effekterna av denna drog liknar amfetamin.

3 DCP uppges också och används i samma åldersgrupp som ovanstående.

Förändrat arbete med narkotika

Arbetet med tidiga upptäckter av missbruk har underlättats avsevärt sedan Mini-Moa, en lättillgänglig mottagning för ungdomar öppnade i juni 2010. Man erbjuder akuta och planerade drogkontroller och har haft fler än 600 sedan starten. Man erbjuder också stödsamtal och telefonrådgivning även för föräldrar, skolpersonal o s v. Mini-Moa tar även emot från kringkommunerna.

Övriga kommentarer från respondenterna

òDet var svårt att lämna information denna gång då de droganalyser vi gjort under hösten innehåller så många olika droger som Beroendekliniken inte tidigare varit kontakt med.ò

òPolisen uppger att nätdroger blivit allt vanligare och att de nätdroger som blivit klassade tenderar att stanna kvar även efter klassning.ò

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Det blir tydligt att de nya drogerna och nät drogerna blivit vanligare i Norrköping, vilket vi måste vara fortsatt uppmärksamma på och arbeta med. Positivt är att vi fått en ny öppen mottagning med inriktning på ungas missbruk, vilket vi saknat i kommunen under en lång tid. Detta tillsammans med tydliga riktlinjer och handlingsplaner på skolorna underlättar för tidiga upptäckter och insatser.

Stockholm

Anders Eriksson

Antal utskickade enkäter: 32

Antal besvarade enkäter: 28

Stockholms resultat avseende andra halvåret 2010 presenteras liksom tidigare med antalet respondenter samt vad detta antal motsvarar i procent. Syftet med detta är att ge en tydligare indikation om hur vanligt förekommande en viss uppfattning är bland de svarande samt för att öka jämförbarheten mellan rapporteringarna. Att redovisa resultaten på detta sätt lämpar sig i synnerhet för Stockholm som är en region med relativt många respondenter. Svarsfrekvensen är nu ca 88% vilket är högre än i närmast föregående rapport. Se även sammanfattande kommentarer nedan.

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

Den övergripande tendensen är att *användningen* av olika preparat bedöms vara oförändrad jämfört med föregående period. För några preparat, kat och GHB, är det vanligaste svaret att respondenten inte vet om det har skett en ökning eller minskning i antalet användare.

Det finns också rapporter om ökning av användning av olika preparat. Det tydligaste är användningen av cannabis där elva personer (39%) uppger ökning. Andra preparat där användningen rapporteras öka, är kokain (fem personer, 18%) och amfetamin som intas på annat sätt än injicering (3 personer, 11%). Ökning av dessa preparat är en företeelse som setts i tidigare rapporter. Dessutom uppger spontant tre respondenter (11 %) att användningen av Spice har ökat. Enstaka personer uppger också spontant att användningen av Subutex respektive nättdroger ökat.

Även rapportering av minskning av användning av olika typer av preparat förekommer. Användningen av ecstasy fortsätter att minska även i denna mätning enligt några rapportörer. Denna gång är det tre personer (11%) som uppger minskning, ingen uppger ökad ecstasyanvändning. Sniffning minskar enligt fyra personer (14%), GHB och LSD uppges minska enligt två personer (7%). Inte heller för dessa preparat är det någon som rapporterar ökning.

Vad avser missbruksutvecklingen av narkotika uppger fyra svarande (14%) att det regelbundna missbruket² ökat. Sex personer (21%) uppger en ökning av det tillfälliga narkotikamissbruket³.

Missbruk av alkohol uppges ha ökat av åtta personer (29%) och sju personer (25%) uppger att antalet ungdomar under 19 år som regelbundet berusar sig har ökat. Dessutom uppger åtta personer (29%) att missbruk av sömnmedel/lugnande medel har ökat.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

Vad gäller *tillgången* av preparaten vitt respektive brunt heroin, ecstasy, kat, LSD, GHB och anabola steroider uppger de flesta att de inte vet om tillgången ökat eller minskat. För hasch, marijuana, amfetamin, kokain, bensodiazepiner och svartsprit (hembränt, smuggelsprit) är den vanligaste bedömningen att det inte skett någon förändring i tillgången. Det finns dock rapporter om ökning av tillgången av en del preparat. Fyra personer (14%) uppger att tillgången av illegala bensodiazepiner ökat och tre personer (11%) skriver att tillgången av hasch, marijuana och kokain ökat. Enstaka rapportörer uppger en ökning av tillgången av Spice, Subutex och smuggelcigaretter. När det gäller svartsprit (hembränt och smuggelsprit) uppger tre personer (11%) att tillgången ökat och två personer (7%) att tillgången minskat. Andra minskningar av tillgången gäller ecstasy (fyra personer, 14%) och enstaka personer rapporterar minskning av tillgången på vitt respektive brunt heroin och GHB.

² Regelbundet missbruk = använt narkotika någon/några gånger per månad i någon/några gånger per vecka och där intagnings sättet är annat än injektion.

³ Tillfälligt narkotikamissbruk = använt narkotika någon/några gånger.

Förändring av missbruket i vissa grupper

Fyra rapportörer (14 %) uppgav att fler ungdomar använder droger (jämför ovan).

Nya droger

En rapportör tar upp ococa teò, ett pulver som löses i vatten. Det marknadsförs på nätet som uppigande.

Förändringar i arbetssättet

Några respondenter anger nerdragningar, en rapportör uppger större satsning på unga vuxna i åldern 18i 25 år.

Övriga kommentarer från respondenterna

Några kommenterar att det inte verkar ha skett några förändringar under detta halvår. Några svarande uppger att de avser att satsa på unga vuxna under 2011.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Det är fler inkomna svar denna rapporteringsomgång jämfört med föregående vilket är glädjande då det kan bidra till säkrare öspaningarò.

Det som tydligast sticker ut i denna rapport är att så många rapportörer som elva (39%) uppger ökning av användning av cannabis (hasch och marijuana). Stockholmsenkäten 2010 visar en ökande andel unga (flickor i åk 9 är dock stabilt) som använt narkotika någon gång. Cannabis är det absolut vanligaste preparatet för denna grupp, cirka 90% av dem har använt just cannabis. Sammantaget gör detta att cannabis bör uppmärksammas i högre grad framöver.

Sundsvall

Sara Lundgren

Antal utskickade enkäter: 5

Antal besvarade enkäter: 4

Förändring i användning av alkohol och narkotika

En av fyra respondenter rapporterar ökning av både regelbundet och tillfälligt narkotikamissbruk. Samma respondent rapporterar en ökning av cannabisanvändandet. Flera respondenter bedömer även att det skett en ökning i användandet av GHB, sniffning och missbruk av sömnmedel. En respondent uppger en minskning i användandet av ecstasy. I övrigt rapporteras ingen förändring eller att man inte vet.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

När det gäller tillgång till specifika droger rapporteras en ökning av hasch, illegala bensodiazepiner och marijuana från en respondent. Tre av fyra uppger en ökning i tillgången till GHB. En minskning i tillgång till hembränd sprit rapporteras av en respondent. I övrigt rapporteras ingen förändring eller att man inte vet.

Förändring av missbruk i vissa grupper

Förändringar i narkotikamissbruket under andra halvåret 2010 har noterats för särskilda grupper. En respondent rapporterar att det skett förändringar i att man sett ett ökat antal tjejer som använder narkotika samt att narkotikaanvändningen krupit ner i åldrar både vad gäller killar och tjejer.

Ingen förändring i alkoholmissbruk rapporteras.

Förändringar i missbruksmönstret

En respondent uppger att man inom socialtjänsten kommit i kontakt med ett fåtal ungdomar som injicerat droger. Detta fåtal är dock en ökning jämfört med första halvan av 2010.

Nya droger

Ingen respondent rapporterar nya droger.

Förändrat arbete med narkotika

Inom Polisen har samtliga medarbetare som arbetar med narkotika byts ut under andra halvan av 2010.

Övriga kommentarer från respondenterna

En av respondenterna har en önskan om en årsvis rapportering istället för två gånger per år. Detta utifrån att det är svårt att på ett adekvat sätt rapportera halvårsvisa svar till undersökningen och att man endast möter ett fåtal av Sundsvalls ungdomar.

Umeå

Lennart Andersson

Antal utskickade enkäter: 11

Antal besvarade enkäter: 9

Användningen: Vilka droger har ökat respektive minskat?

De ökningar som beskrivs i denna enkätomgång är inom det regelbundna narkotikamissbruket, bruk av cannabis, inom missbruk av sömnmedel/lugnande medel samt diverse nättdroger.

Få beskriver en minskning och de flesta beskriver att det inte skett någon förändring när det gäller övriga droger.

Tillgången: Vad har ökat respektive minskat?

När det gäller tillgången så ser fyra respondenter en ökning av hasch. Den största ökningen av tillgång är inom nättdroger. Sex respondenter har angett en ökning av dessa droger.

Förändringar av missbruksmönstret och missbruket i vissa grupper

Det finns tre kommentarer under denna rubrik. En respondent beskriver en ökning av cannabismissbruket och missbruket av lagliga nättdroger i åldersgruppen 16 till 20 år. En respondent beskriver en ökning bland kvinnor, främst yngre.

En respondent beskriver att attityden till framförallt cannabis fortsätter att förändras bland ungdomar i 13 till 18-års ålder. De tycker det är bättre att röka på än att dricka alkohol. Marijuana ses inte som narkotika. Det är i deras ögon helt ofarligt.

Nya droger

Nya droger som beskrivs är Boom samt Krypton. En respondent med god kunskap om droger upplever det svårt att veta då det finns en mängd legala droger på nätet som hela tiden förändras till namnet.

Har arbetssättet förändrats

Två respondenter beskriver en ökning av tjänstgöringsgrader samt resurser för att bättre kunna arbeta aktivt mot narkotikamissbruk. Två respondenter beskriver en försämring utifrån omorganisation och minskade personalresurser.

Övriga kommentarer från uppgiftslämnarna

Inga övriga kommentarer.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Trenden från föregående enkätomgång med en oroande ökning av nättdroger håller i sig. Andelen unga som brukar cannabis är fortfarande hög. Ett annat orosmoment är den liberala attityd många ungdomar har till droger och då framförallt cannabis.

Uppsala

Monica Söderbaum

Antal utskickade enkäter: 9

Antal besvarade enkäter: 6

Förändring i användning av alkohol och narkotika

En respondent uppger ökning av tillfälligt narkotikamissbruk. Tre respondenter uppger ökning av användning av cannabis. Man uppger att ungdomar inte är lika benägna att dölja sitt cannabismissbruk som tidigare utan tycker att det är OK i det är mer socialt accepterat. En respondent uppger ökning av användning av kokain, injicering av amfetamin samt amfetamin på annat sätt. Två har märkt en ökning av GHB. Tre uppgiftslämnare uppger ökning av användningen av sömnmedel/lugnande medel. Ytterligare inrapporterade preparat som ökat är GHB/GBL, Spice, syntetiska opioider, mdpv samt buprenorfin samt tramadol.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

Två respondenter uppger en ökning i tillgången på hasch, amfetamin, GHB. Tre uppger en ökning i tillgång på illegala bensodiazepiner. En respondent uppger en ökning i tillgång på kokain. Flera respondenter uppger en minskning av tillgången på AAS, ecstasy samt LSD. Man ser en ökning i tillgången av preparaten Spice, buprenorfin (subutex). Fyra respondenter vet ej om det skett någon förändring av tillgången på svartsprit.

Förändring av missbruk i vissa grupper

En ökning av alkoholmissbruket hos unga flickor, en ökning att kombinera/experimentera med olika droger hos universitetsstuderande samt att man ser en ökning av användningen av GHB/GBL hos etablerade missbrukare.

Nya droger

Inga nya droger inrapporterade för andra halvåret 2010.

Förändrat arbete med narkotika

En respondent rapporterar om ökat hot och våld i vårdarbetet.

Västerås

Lena Nyman

Antal utskickade enkäter: 6

Antal besvarade enkäter: 4

(Rapport saknas från frivårdsmyndigheten och polisen, vilka båda är betydande rapportörer)

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Vid denna rapporteringsgång är det genomgående att man ej ser några förändringar sedan förra rapporteringstillfället. Bland de yngre missbrukarna, tonåringar och unga vuxna påtalar man en ökning av alkoholmissbruket samt en ökning i dessa grupper av de som regelbundet berusar sig. Antalet hjälpsökande flickor på att alkoholberoendet ökar.

Bland unga vuxna och på Landstingets missbruksmottagning ser man en ökning av både regelbundet narkotikamissbruk och tillfälligt narkotikamissbruk. Gällande cannabis ser man ett ökat användande på Landstingets missbruksmottagning men en minskning bland unga missbrukare. Gällande unga missbrukare ser man ingen förändring i cannabisanvändandet. På landstingets missbruksmottagning ser man även en minskning av injicering av heroin. Bland vuxna missbrukare ser man en minskning av ecstasyanvändandet. LSD-användandet ökar bland unga vuxna. MDPV har minskat bland vuxna missbrukare i Västerås vilket en av rapportörerna tror beror på polisens arbete.

Nya droger

Landstinget i Västmanland lyfter upp MDPV och Tramadol tabl (opiat) som nya droger. Båda drogerna tas oralt. Användargruppen är unga vuxna och tidigare opiatmissbrukare. Överdoser av MDPV yttrar sig som förvirring. Man påtalar även drogernas snabba tillväxning.

Förändrat arbete med narkotika

En av Västerås Stads öppenvårdsverksamheter påtalar minskningen av nybesök under de senaste 6 månaderna. Anledningen till detta är idag oklart.

Stort arbete läggs på unga vuxna i samverkan mellan Landsting och kommun, socialtjänsten i Västerås Stad. Landstinget har anslagit medel för införandet av Beroendecentrum med betydligt utökade resurser att diagnostisera; behandla och att följa upp beroendet i länet. Västerås Stads missbruksmottagning flyttar in i Beroendecentrum. Nuvarande projekt för att effektivisera arbetet med unga vuxna planeras att ingå som program för preventiva åtgärder. I övrigt har kommunen idag börjat kartlägga arbetet på sekundärpreventiv nivå för att förbättra och utveckla de arbetet då det idag inte är tillräckligt.

Familjeläkare blir viktiga medverkande för prevention och behandling av riskbrukare och missbrukare. Även där utvecklas och förtydligas arbetet.

Övriga kommentarer från respondenterna

Då polisen drar ner på sina resurser innebär det att upptäcktsrisken för såväl unga som lite äldre missbrukare minskar. Även arbetet mot narkotika i krogmiljö har blivit eftersatt.

Sammanfattande kommentarer för kommunen

Då psykiatri i samarbete med socialtjänsten startar ett beroendecentrum för vuxna (fr o m 18 år) bör man fundera på hur man ska tillgodose de yngre missbrukarnas behov från psykiatriens sida.

Vi behöver utveckla vårt arbete med att höja upptäcktsrisken för unga missbrukare innan dom hunnit för långt in i sitt missbruk. Ötidig upptäckt snabba åtgärder för åldersgruppen unga och unga missbrukare. Vara mer uppmärksammade på eventuella nya missbruksgrupper som kan komma att dyka upp i samhället och redan har dykt upp utifrån den legala droghandeln på nätet. Informera föräldrar och andra viktiga grupper om fenomenet ödroger på nätet.

Örebro

Ingela Widner

Antal utskickade enkäter: 6

Antal besvarade enkäter: 6

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Fyra respondenter har rapporterat in en ökning av regelbundet narkotikamissbruk, en förklaring till detta är ett ökat användande av cannabis vilket fyra respondenter rapporterar in. Tre respondenter uppger att missbruket av sömn-/lugnande medel har ökat.

Fyra respondenter rapporterar att injiceringen av heroin minskar. Däremot ser man ett ökat intresse för Subutex (och liknande preparat) och Metadon.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

Tre av respondenterna gör bedömningen att tillgången på cannabis och kat har ökat. Respondenterna uppger att bedömningen på tillgång är mycket svår att göra.

Förändring av missbruk i vissa grupper

Har det under andra halvåret 2010 skett förändringar i narkotikamissbruket hos några särskilda grupper på din ort/i din region?

Fyra av respondenterna svarar att det inte skett några förändringar resterande har uppgett vet ej.

Har det under andra halvåret 2010 skett förändringar i alkoholmissbruket hos några särskilda grupper på din ort/i din region?

Fyra av respondenterna svarar att det inte skett några förändringar resterande har uppgett vet ej.

Förändringar i missbruksmönstret

En av rapportörerna berättar att de stöter på fenomenet att Subutex blandas med internetdroger (ej narkotikaklassade) samt Ritalina.

Nya droger

Nafyron. Finns i pulverform och färgen är ljusbrun. Intagningssättet är oralt, snorta eller intravenöst.

Användargrupperna är de som använder andra centralstimulerande droger och experimenterande grupper. Effekten är liknande övriga centralstimulerande droger.

Förändrat arbete med narkotika

En av respondenterna rapporterar att de haft minskade personalresurser p g a att man har haft svårt att besätta tjänster. En annan beskriver att arbetet mot narkotika inte varit prioriterat; vilket inneburit att de haft mindre arbetstid till förfogande.

Övriga kommentarer från respondenterna

Egen produktion av marijuana tycks öka.

Sammanställning av samtliga 15 kommuner

Siri Nyström

Antal enkäter: 138

Antal besvarade enkäter: 109

I detta kapitel följer en sammanställning av det material som samlats in från Sveriges 15 största kommuner.

Antalet rapportörer, som deltagit i andra halvårets insamling, varierar mellan de olika kommunerna från endast tre i Borås och Norrköping till 28 stycken i Stockholm. Några resultat lyfts fram per tema och relateras till de kommuner som resultaten kommer ifrån i de fall kommunernas resultat skiljer sig märkvärt åt. Detta för att undvika att en regional begränsad förändring antingen döljs i sammanställningen, eller får för stort genomslag och blir gällande för Sveriges 15 största kommuner.

Observera att sammanställningen vad gäller användning och tillgång inte mäter omfattningen eller nivå på missbruket, utan är en subjektiv bedömning av hur drogsituationen förändrats på orten av rapporteringssystemets 109 uppgiftslämnare under det andra halvåret 2010.

Förändring i användning av alkohol och narkotika

Uppgiftslämnarna gör en bedömning om det skett en ökning, minskning eller ingen förändring av en viss drog på orten under andra halvåret 2010, jämfört med första halvåret 2010.

De allra flesta uppgiftslämnare uppger att de inte vet eller inte har uppfattat någon förändring i användningen av de preparat som ingår i frågebatteriet, vilket även är rimligt då undersökningen genomförs så pass ofta som varje halvår.

Detta stämmer i synnerhet för frågan om förändringar i det tunga missbruket. Med tungt missbruk avses allt missbruk av narkotika där injektion förekommit, samt allt övrigt dagligt eller så gott som dagligt missbruk av narkotika. De senaste tre åren har det varit runt 70% som menar att inga förändringar skett. Detta ger intryck av att snabba förändringar i denna population är ovanliga. Vad som ytterligare stöder detta är att en stor andel av respondenterna, vanligtvis mellan 50 i 70%, uppger *ingen förändring* vad gäller antalet personer som injicerar heroin eller amfetamin, det är dessutom väldigt få som uppger en ökning. I den senaste insamlingen var det fem personer som tyckte sig se en ökning av antalet personer som injicerade amfetamin och tre personer vad gäller injicering av heroin.

Även vid frågan om det regelbundna narkotikamissbruket är det vanligen en övervägande andel som uppger att de inte ser någon förändring. I jämförelse med tungt missbruk är det dock nämnvärt fler som återkommande rapporterar att de upplevt en ökning. Med regelbundet narkotikamissbruk avses de som använt narkotika någon/några gånger per månad eller vecka, och där intagnings sättet är annat än injektion. I denna insamling uppgav 23 respondenter en ökning av det regelbundna narkotikamissbruket. Dessa 23 respondenter återfinns i över tio av de femton kommunerna i urvalet.

Uppgiftslämnarna ges även en möjlighet att själva ange preparat som de bedömer att det skett en förändring i vad gäller användningen. Av de drygt 50 rapporterna om ökning eller ingen förändring av något *annat* preparat, gällde tretton stycken spice och andra rökmixar (syntetiska cannabinoider). Det var elva rapporter om olika typer av läkemedel, främst preparat avsedda för substitutionsbehandling men även bland annat Tramadol och Ritalin. Flera respondenter påpekar även i sina rapporter att det finns olika typer av preparat från internet.

Förändring i tillgång på alkohol och narkotika

Uppgiftslämnarna gör även en bedömning om det skett en ökning, minskning eller ingen förändring av tillgången av en viss drog på orten under andra halvåret 2010, jämfört med första halvåret 2010.

Precis som för användningen av ett preparat, uppger de allra flesta att de inte vet eller inte har uppfattat någon förändring av tillgången.

Cannabis och marijuana är de preparat som flest upplever en ökning av medan ingen rapporterar en ökning av vitt heroin och endast en person har upplevt en ökning av ecstasy och LSD.

Uppgiftslämnarna ges även en möjlighet att själva ange preparat som de bedömer att det skett en förändring i tillgången av. Här nämndes bland annat en ökning av spice och andra rökmixar samt subutex och andra preparat avsedda för substitutionsbehandling.

Förändring av narkotika- och alkoholmissbruket i vissa grupper

Av de 24 stycken som uppgett att de har upplevt en förändring vad gäller narkotikamissbruket i vissa grupper, har 17 av dem specificerat förändringen till åldersgrupper. Fyra stycken uppger att cannabis ökar bland ungdomar (åldrar från 13 år till personer födda på 1980-talet nämns). Därtill uppger fyra respondenter att attityden till cannabis förändrats till att bli mer positiv till drogen. Exempel på citat från respondenterna är: "De tycker det är bättre att röka på än att dricka alkohol och cannabis användandet verkar vara inne bland unga".

Tio rapportörer har uppgett förändringar i åldersgrupper vad gäller alkoholmissbruket på orten. Sammanlagt har 14 personer uppgett någon typ av förändring. Fyra stycken påpekar att de har märkt av en ökning av äldre patienter, en av dessa förtydligar i sin rapport att den upplevda ökningen kan bero på att de har blivit mer observanta.

Förändringar i missbruksmönstret

På frågan om missbruksmönstret har förändrats under andra halvåret 2010 svarade 14 stycken *ja*. Fem stycken upplever ett ökat blandmissbruk, varav två ser tillgången av droger från internet som en förklaring. En rapportör uppger att MDPV både intas via snorting och injicering.

Nya droger

Nedan följer en lista över de preparat som rapporterats som nya till CRD från Sveriges 15 största kommuner under andra halvåret 2010.

Preparat inrapporterade som nya från Sveriges 15 största kommuner:

Borås:	ï
Gävle:	Butangas, Kat, Kraton, Fenezepam, Mefedron
Göteborg:	Kratom, Krypton
Helsingborg:	ï
Jönköping:	Madagaskar, Fenibut, Cannabis 30 plus (30+), Lyrica, Malek, Metamina
Linköping:	Metylon, Metylon
Lund:	ï
Malmö:	ï
Norrköping:	2,3 DCP, MDPV, 2 DPMP
Stockholm:	Coka te
Sundsvall:	ï
Umeå:	Boom, Krypton, legala droger på nätet
Uppsala:	ï
Västerås:	Opioider t ex Tramadol, MDPV
Örebro:	ï

Av Sveriges samtliga 21 länspolismyndigheter besvarade 20 av dem enkäten om nya droger på orten, nedan följer en lista över de länspolismyndigheter som rapporterade in någon ny drog.

Preparat inrapporterade som nya från Sveriges länspolismyndigheter⁴:

Göteborgs län:	2C-B, MDPV
Jönköpings län:	MDPV
Kalmar län:	N-Bensylpiperazin
Kronobergs län:	Krypton, LSD, JW-250
Norrbottnens län:	Metylon
Stockholms län:	DMT;N,N-dimetyltryptamin, 2-DPMP, Methylone
Uppsala län:	Metylon
Värmlands län:	P-metylamfetamin
Västmanlands län:	Butylon, Nafyron
Västra Götalands län:	MDPV
Östergötlands län:	Metylon ⁵

Samtliga nya droger som inte rapporterats in tidigare beskrivs kort i kapitlet *Nya droger*.

⁴ Länspolismyndigheten i Örebro län deltog ej i undersökningen.

⁵ Rapportören för länspolismyndigheten i Östergötland har även rapporterat in en av de två rapporterna om metylon från Linköpings kommun.

Nya droger

I detta kapitel redogörs för de droger som rapporterats som nya och inte förekommit tidigare i rapporteringssystemet.

Drogerna är nya i någon av Sveriges 15 största kommuner och/eller i någon av de 20 länspolismyndigheter som besvarade enkäten. Frågan om nya droger infördes i CRD våren 2000 och preparat som rapporterats in under andra halvåret 2010, men som förekommit tidigare i rapporteringssystemet, och beskrivits i tidigare rapporter är; 2-DPMP, 2C-B, Butangas, Butylon, DMT; N,N-dimetyltryptamin, Fenezepam, Kat, Kratom, Krypton, LSD, Lyrica, MDPV, Mefedron, Metylon, N-Bensylpiperazin och Tramadol.

Nya preparat i CRD

Beskrivningarna av de nya preparaten varierar i omfattning beroende på hur mycket information som finns att tillgå. När det föreligger oklarheter kring ett preparat har hjälp tagits av NADiS (Nätverket för den aktuella drogsituationen i Skandinavien). NADiS är en samarbetsgrupp som tillkommit på initiativ av Statens folkhälsoinstitut och har deltagare från bland annat Rikskriminalpolisen, Tullverket, Giftinformationscentralen, Statens Kriminaltekniska Laboratorium, Läkemedelsverket, Statens folkhälsoinstitut och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

I de fall ett preparat är väldigt ovanligt används även triangulering. Vilket innebär att många olika källor används, förutom mer tillförlitliga källor som rapporter och myndighetssidor på internet används även uppgifter från t ex internetsidor som säljer preparat, samt internetforum där deltagarna beskriver personliga upplevelser av en drog. Tanken är att information som återfinns på många olika platser kan antas vara någorlunda trovärdig.

2,3 DCPD

2,3-Diklorofenylpiperazin (2,3-DCPD) är ett piperazinderivat. 2,3-DCPD tillhör gruppen fenylpiperaziner, vilka generellt sett sannolikt har en mer ecstasyliknande effekt än bensylpiperaziner som är mer amfetaminlika.

Boom

På senare tid har ett flertal olika så kallade rökmixar eller växtblandningar rapporterats in till CRD. En rökmix är en växtberedning med syntetiska cannabinoider. Preparatet uppges ha cannabisliknande effekter. Sedan 2009 har ett flertal syntetiska cannabinoider blivit klassade, antingen som narkotika eller hälsofarlig vara. Vilken eller vilka cannabinoider som en blandning innehåller kan variera och det går därför egentligen inte att veta om blandningen Boom har någon klassning, vare sig som narkotika eller hälsofarlig vara. Boom rapporterades från en respondent i Umeå kommun.

Cannabis 30 plus (30+) och Malek

Uppgift från en respondent i Jönköping län som beskriver preparaten som en starkare form av hasch med en THC-halt på över 30%. Användargruppen definieras av respondenten som öaldreð.

Coka te (kokaté)

Kokaté görs på blad från kokabusken (*Erythroxylum coca*). Tuggandet av kokablåd är en gammal tradition i länder i Sydamerika och bladen kan även kokas som vanligt té (mate de coca)⁶. Effekten be-

⁶ Hartelius J (2002).

skrivs som uppiggande. Kokablad är narkotikaklassat i Sverige. Rapporten kommer från en respondent i Stockholms kommun.

Fenibut

Preparatet rapporterades från en respondent i Jönköpings län och uppges likna GHB i olika forum på nätet. Fenibut upptäcktes och introducerades i Ryssland på 1960-talet och används där som ett ångestdämpande medel.⁷ Fenibut (phenibut) marknadsförs även på internetsidor som vänder sig till personer som sysslar med bodybuilding eller som vill gå ned i vikt.

Madagaskar

Preparatet är inrapporterat av en uppgiftslämnare i Jönköping kommun. Enligt rapportören är Madagaskar solrosaktiga, mörka frön som används av ungdomar.

Preparatet marknadsförs på olika internetsidor som en variant av Hawaiian baby woodrose. Frön från växten *Argyreia nervosa* kallas Hawaiian baby woodrose när de används som hallucinogen drog och innehåller ämnet LSA (lysergysyraamid) och ergolin. *Argyreia Nervosa* är en art i familjen vindeväxter från Indien och Burma. Växten finns även i flera andra områden i världen, bland annat Hawaii. Frön av växten äts för att uppnå en hallucinogen effekt.

Metamina

Metamina är ett licensläkemedel avsett för personer med diagnosen ADHD⁸. Det verksamma ämnet i Metamina är Dexamfetamin som är narkotikaklassat i Sverige. Utskrivande läkare måste i varje enskilt fall ha ett godkännande från läkemedelsverket.

Rapporten om Metamina kom från en respondent i Jönköpings län.

Nafyron

Preparatet har rapporterats in från en respondent i Örebro län som uppger att det används av grupper som redan brukar andra centralstimulerande droger. Nafyron finns med i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1997:12) om förteckningar över narkotika. Nafyron är en katinon som liknas vid preparat som Mefedron och MDPV. Enligt en rapport från ACDM (Advisory Council on the Misuse of Drugs) i Storbritannien kan man förvänta sig samma skadliga effekter för Nafyron som för nyligen klassade katinoner som tex Mefedron, dock anses Nafyron vara ett mer potent och därför extra svår doserat preparat⁹.

P-metylamfetamin

P-metylamfetamin är ett icke narkotikaklassat preparat som rapporterats från länspolismyndigheten i Värmlands län. Enligt rapporten var det ett ljusgult pulver eller guldfärgad massa och användargruppen uppgavs vara amfetaminmissbrukare. Substansen som är en analog till amfetamin¹⁰ uppgavs även vara utblandad med amfetamin.

⁷ Lapin I (2006).

⁸ Läkemedelsboken 2009i 2010.

⁹ Advisory Council on the Misuse of Drugs (2010).

¹⁰ Baumann MH et al (2011).

Sammanfattande kommentarer

Syftet med CANs rapporteringssystem om droger (CRD) är att tidigt upptäcka nya preparat och förändringar i användandet av befintliga preparat samt att belysa var i landet och i vilka grupper som förändringarna sker. Resultaten som framkommer i denna rapport är dock förknippade med vissa tolkningsproblem som bör beaktas innan sammanfattande kommentarer kan ges för de 15 största kommunerna i Sverige.

Uppgiftslämnarnas bedömningar av förändringar i drogsituationen på orten är till stor del subjektiva och kontextbundna. Tolkningsproblem som uppstår i och med detta är att uppgifterna i huvudsak berör personer som kommer i kontakt med vård, polis och frivilligorganisationer. Av dessa anledningar måste resultaten från CRD kompletteras med annan information, till exempel regionala och nationella kartläggningar, de reguljära skolundersökningarna, andra drogvaneyundersökningar samt statistik från polis, tull och övrigt rättsväsende.

Det är sannolikt lättare att märka av en ökning än en minskning av användandet av en drog, i och med de negativa effekter i form av till exempel ökad arbetsbelastning som en ökning kan medföra. Det finns därför en risk för att respondenten överskattar ökningarna och underskattar minskningar. Om en rapporterad ökning är en reell ökning på en ort, lämnas därför över till respektive lokal kontaktperson att avgöra. Detta eftersom den lokala kontaktpersonen dels har lokalkännedom och dels vid behov kan följa upp samt tillföra ytterligare fakta.

De senaste åren har problemet med preparat som marknadsförs via internetsidor blivit väl känt. Preparaten säljs lagligt trots att effekten och riskerna i många fall är desamma som för droger klassade som narkotika eller hälsofarliga varor. När ett preparat sedan blir klassat väntar ett nytt, ännu lagligt preparat, på att lanseras.

Detta har lett till att det varje år är ett relativt stort antal droger som narkotikaklassas respektive klassas som hälsofarliga varor. Att det ständigt dyker upp nya droger på marknaden visar sig i den här undersökningen bl a genom att många respondenter uppger önadroger och öinternetdroger m fl benämningar, som nya preparat. Rent konkret säljs emellertid det mesta på internet, såväl legala som andra sedan länge illegala preparat, därför går det inte att definiera dessa rapporter. Nya preparat i andra halvårets insamling var; Boom, Nafyron, Madagaskar, Kokaté, Fenibut, Metamina samt P-metylamfetmin.

Förändringar är svåra att se, vissa sker snabbt och är lättare att fånga upp, men de allra flesta sker gradvis över en längre tidsperiod. I en del insamlingar har systemet trots allt lyckats fånga upp en och annan förekomst som är mindre välkänd. I andra halvårets insamling har spridda rapporter kommit in om olika förändringar i missbruksmönstret, och i alkohol- och narkotikamissbruket på orten. Dessa rapporter är dock främst av intresse på lokal nivå. Det som kan vara intressant att lyfta fram här, är de fyra respondenter som upplever att ungdomar på deras ort har fått en mer positiv syn till cannabis.

Källor

Referenser

Advisory Council on the Misuse of Drugs (2010). *Consideration of the naphthylpyrovalerone analogues and related compounds*. ACMD.

Baumann MH, Clark RD, Woolverton WL, Wee S, Blough B, Rothman RB (2011). *In Vivo Effects of Amphetamine Analogs Reveal Evidence for Serotonergic Inhibition of Mesolimbic Dopamine Transmission in the Rat*. American Society for Pharmacology and Experimental Therapeutics.

Beermann B (red) (2007). *Läkemedelsguiden*. Ny omarbetad upplaga. Höganäs: Edition Andersson.

Guttormsson U (2010). *Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988-2009. En analys av priser och beslag*. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Rapport nr 121.

Hartelius J (2002). *Narkotika: dopningsmedel och hälsofarliga varor*. 6e omarb. uppl. Stockholm: Svenska Carnegieinstitutet.

Läkemedelsboken 2009/2010 (2009). Stockholm: Apoteket AB. S 981-987.

Izyaslav L (2006). *History of drug development i Phenibut (6-Phenyl-GABA): A Tranquilizer and Nootropic Drug*. Department of Clinical and Experimental Psychopharmacology, Bekhterev's Psychoneurological Research Institute, St. Petersburg, Ryssland.

Ej publicerade källor

NADiS (Nätverket för den aktuella drogsituationen i Skandinavien).

Giftinformationscentralen.

Information från webbplatser hämtad under perioden 7-24 februari 2011

adhd-npf	www.adhd-npf.com/metamina
Bodybuilding.com Information. Motivation. Supplementation.	www.bodybuilding.com
De Sjamaan Smartshops, Distribution & Online ethnobotanical sales	www.sjamaan.com
dietspotlight	www.dietspotlight.com
Drugwiki i Drugs, steroids, pills, medicine. This is your online resource!	www.drugwiki.net
FASS.se i Källan till kunskap om läkemedel	www.fass.se
Flashback	www.flashback.se
Läkemedelsverket	www.lakemedelsverket.se
SHAMANIC EXTRACTS	www.shamanic-extracts.com
SNO sports nutrition online	www.sportsnutritiononline.com
Statens folkhälsoinstitut	www.fhi.se
Wikipedia i Den Fria Encyklopedin	www.wikipedia.org
Wikipedia i The Free Encyclopedia	www.en.wikipedia.org

Klassificering av hälsofarlig vara

1999 tillkom Lag (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor. Syftet med lagen är att på ett tidigt stadium möjliggöra kontroll av substanser som på grund av sina inneboende egenskaper medför fara för människors liv eller hälsa och som används eller kan antas användas i syfte att uppnå berusning eller annan påverkan. Lagen kan bara tillämpas på sådana varor som inte omfattas av narkotikastrafflagen eller lagen om dopingmedel och inte heller är godkända som läkemedel inom EU.

På förslag från Statens folkhälsoinstitut fattar regeringen beslut om vilka varor som ska regleras. Listan över substanser som klassificerats som hälsofarliga varor finns i Förordningen (1999:58) om förbud mot vissa hälsofarliga varor. Sedan lagens tillkomst har ett flertal substanser som klassificerats som hälsofarlig vara i ett senare skede kommit att klassificeras som narkotika.

Klassificering av narkotika

Narkotikaklassificeringen regleras genom Narkotikastrafflagen (1968:64) och Lag (1992:860) om kontroll av narkotika. Lagarna beskriver vad som definieras som narkotika samt vilka bestämmelser som gäller. I Sverige tillämpas ett kontrollsystem som klassificerar substanser individuellt, d v s substans för substans. Regeringen fattar beslut om vilka varor som ska regleras.

Statens folkhälsoinstitut har regeringens uppdrag att bevaka och utreda behovet av narkotikaklassificering av sådana varor som inte utgör läkemedel. Läkemedelsverket ansvarar för de varor som även används som läkemedel. I de fall någon av myndigheterna finner behov av kontroll av en substans föreslås detta till regeringen som sedan fattar beslut i frågan.

Den totala listan över narkotikaklassificerade substanser finns i Läkemedelsverkets författningssamling (LVFS 1997:11).

Att ett preparat klassificeras som narkotika till skillnad mot hälsofarlig vara, innebär bland annat att förutom innehav och försäljning blir även bruket olagligt.

Narkotikaklassade läkemedel

(Texten nedan är hämtad ur Läkemedelsverkets bok Läkemedelsguiden, 2007):

Förteckning I:

Narkotika som normalt inte har medicinsk användning. Praktiskt taget alla dessa medel är förbjudna och samtliga medför hög missbruksrisk. Exempel: marijuana (cannabis) och heroin.

Förteckning II:

Likt medlen i grupp I medför dessa stor missbruksrisk och kan ge upphov till fysiskt eller psykiskt beroende. De har dock ett klart värde inom medicinen men bestämmelser begränsar användningen. Exempel: amfetamin, morfin, flunitrazepam och petidin.

Förteckning III:

Dessa medel hör egentligen hemma under förteckning II men särbehandlas beroende på att beredningar med små mängder till exempel kodein inte är lika beroendeframkallande. Exempel: dextropropoxifen, kodein i vissa doser.

Förteckning IV:

Läkemedel i denna grupp har stor medicinsk användning och relativt liten risk för beroendeutveckling. Exempel: de flesta bensodiazepiner.

Förteckning V:

Medel med låg risk för missbruk. Dessa medel är narkotikaklassade i Sverige men inte internationellt. Exempel: zolpidem och zopiklon.

Tidigare rapporter

Nr 74	Mönstrandens drogvanor 2002
Nr 75	Ungdomars drogvanor 1994–2003. Intervjuer med 16–24-åringar
Nr 76	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2003
Nr 77	Skolelevers drogvanor 2003
Nr 78	Mönstrandens drogvanor 2003
Nr 79	Uppföljning och utvärdering av insatserna mot svartsprit
Nr 80	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2003
Nr 81	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2004
Nr 82	Drogutvecklingen i Sverige – Rapport 2004
Nr 83	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2004
Nr 84	Skolelevers drogvanor 2004
Nr 85	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2004
Nr 86	Mönstrandens drogvanor 2004
Nr 87	Drogvanor i gymnasiet år 2, 2004
Nr 88	Alkohol- och narkotikamissbruk bland invandrare
Nr 89	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2005
Nr 90	Skolelevers drogvanor 2005
Nr 91	Drogutvecklingen i Sverige 2005
Nr 92	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2005
Nr 93	Drug Trends in Sweden 2005
Nr 94	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2005
Nr 95	Mönstrandens drogvanor 2005
Nr 96	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2005–2006
Nr 97	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2005–2006
Nr 98	Drogutvecklingen i Sverige 2006
Nr 99	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2006
Nr 100	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg sommarhalvåret 2006
Nr 101	Kartläggning av narkotikapolitiska handlingsplaner i kommuner och stadsdelar
Nr 102	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2006
Nr 103	Skolelevers drogvanor 2006
Nr 104	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2006–2007
Nr 105	Mönstrandens drogvanor 2006
Nr 106	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2006–2007
Nr 107	Drogutvecklingen i Sverige 2007
Nr 108	Skolelevers drogvanor 2007
Nr 109	Kokain – ett uppmärksammat problem
Nr 110	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2007
Nr 111	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2007–2008
Nr 112	Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2007
Nr 113	Drogutvecklingen i Sverige 2008
Nr 114	Skolelevers drogvanor 2008
Nr 115	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2008
Nr 116	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2008
Nr 117	Drogutvecklingen i Sverige 2009
Nr 118	Skolelevers drogvanor 2009
Nr 119	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2009
Nr 120	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2009
Nr 121	Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988–2009
Nr 122	Hälsa bland folkhögskoleelever
Nr 123	CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2010
Nr 124	Skolelevers drogvanor 2010
Nr 125	Drogutvecklingen i Sverige 2010
Nr 126	Tobakstillgänglighet bland ungdomar – en totalundersökning i sex kommuner

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, har till uppgift att sprida information om alkohol, narkotika och andra droger till alla som arbetar inom drogområdet. Det gör vi genom att samla in och bearbeta fakta som vi sedan sprider via olika publikationer, kurser, konferenser och webbplatser samt via vårt bibliotek.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
Box 70412, 107 25 Stockholm, Klara Norra Kyrkogata 34
Tel 08-412 46 00, Fax 08-10 46 41, www.can.se